

Laurențiu-Ștefan SZEMKOVICS

ORDINUL „STEUA ROMÂNIEI” CONFERIT ÎN 1924 LUI PAUL TEODORESCU

Paul Teodorescu s-a născut la 28 iunie 1888, la Bacău. A urmat cursurile Școlii Militare de Ofițeri de Infanterie, pe care le-a absolvit în 1908 cu gradul de sublocotenent, apoi pe cele ale Școlii Superioare de Război din București (1919-1921). Și-a făcut stagiatura la statul major al Corpului 14 armată din Lyon (1921-1922). A urcat treptele ierarhiei militare până la gradul de general de divizie (1940). A ocupat diferite funcții: comandant al Regimentului de gardă „Mihai Viteazul”, atașat militar la Paris, director al Școlii Superioare de Război (1936-1937), subsecretar de stat la Ministerul Apărării Naționale (1937, 1937-1938), ministru al Aerului și Marinei (1938-1940); atașat militar la Lisabona, Madrid și Londra. Pentru atitudinea sa pro-carlistă, în 1940 a fost demis din armată de generalul Ion Antonescu, fiind reprimat în 1944. A colaborat la diverse reviste militare și a întocmit câteva lucrări: *Divizia în războiul de mișcare. Teme și soluțiuni* (3 vol.); *Ce trebuie să știe*

orice ofițer din tactica generală, lucrare distinsă în 1932 cu Premiul „Gheorghe Lazăr” al Academiei Române; *Întrebuințarea jandarmeriei teritoriale și operative de război; Rolul marinei în viața națiunii* ș.a. În ianuarie 1940, în calitate de ministru al Aerului și Marinei, a adresat o scrisoare Academiei Române prin care îi oferea suma de 300.000 lei pentru publicații științifice și instituirea a trei premii anuale, care urmau să se acorde celor mai valoroase lucrări despre aviație, marină și artileria antiaeriană. A fost membru corespondent al Academiei Române – 27 mai 1938 (repus în drepturi – 3 iulie 1990). A încetat din viață la 17 ianuarie 1981, la Mănăstirea Dintr-un Lemn, jud. Vâlcea.^[1]

Urmare a raportului lui I. G. Duca, ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor, nr. 59.999 din 13 noiembrie 1924, regele Ferdinand I a semnat în București, la 13 noiembrie 1924, decretul nr. 3.781^[2], prin care a conferit Ordinul „Steaua României” în gradul de Ofițer lui Teodorescu Paul, lt.-colonel, șef de Stat-Major al Inspectoratului General al Aeronauticii.

Prezentăm, apelând la faleristică^[3], la heraldică^[4] și la sigilografie^[5], descrierea distincției onorifice, precum și reproducerile grafice care provin de la colecționarul Nelu Aldea.

Potrivit *Regulamentului pentru punerea în aplicare a legii relativă la instituirea Ordinului „Steaua României”*^[6]: «Ordinul „Steaua României” este o Cruce de smaltz albastru-închis, înconjurată de raze, purtând deasupra coroana regală. Centrul Crucii, în formă de medalion, este de smaltz roșu, având în față vulturul și în dos coroana și cifra regală. Împrejurul medalionului de smaltz roșu, în față, este un cerc de smaltz albastru-închis, ca mai sus, pe care stă scrisă deviza: „IN FIDE SALUS”

(SALVAREA ÎN CREDINȚĂ). Cercul de smaltz albastru-închis este înconjurat și el de o ghirlandă de ramuri de stejar verde, care de asemenea este și împrejurul medalionului de smaltz roșu, în dos. Însemnele Ordinului sunt de argint pentru Cavaleri și de aur pentru celelalte grade. Cavalerii poartă Crucea, cu un diametru de 40 mm, atârnată de o panglică moarăată roșie cu câte două dungi albastre-închis pe fiecare margine, – dungi interioare late, fiecare de 3 mm și cele exterioare (de pe marginea panglicii) 2 mm; Ofițerii mai poartă o rozetă deasupra acelei panglici, la centru și Crucea cu același diametru. Panglica este lată de 35 mm și lungă, în partea aparentă, de 50 mm și se fixează pe piept, în toată lățimea ei, adică fără alte îndoituri decât cele de la extremități, de care, pe de o parte, se atârna Crucea de panglică, iar pe de altă parte, panglica de piept, căpătâiele panglicii prinzându-se cu copci dedesubt. Rozeta pentru Ofițeri are un diametru de 25 mm. Pentru militari, forma decorației este ca cea descrisă mai sus pentru civili, cu diferența numai că fiecare grad are, sub coroana regală și deasupra Crucii, două spade încrucișate cu vârfurile în sus și de același metal ca însăși Crucea»^[7].

THE “STAR OF ROMANIA” ORDER CONFERRED IN 1924 TO PAUL TEODORESCU

Abstract. The article presents, using phaleristics, heraldry and sigilography, the “Star of Romania” Order in the rank of Officer which was awarded, in 1924, to Paul Teodorescu.

Keywords: phaleristics, heraldry, sigilography, “Star of Romania” Order, Paul Teodorescu.

NOTE

[1] Dorina N. Rusu, *Membrii Academiei Române: 1866-2022. Dicționar*, Partea a II-a (M-Z, Anexe), ediția a VI-a, revăzută și adăugită, cuvânt înainte: acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, București, Editura Academiei Române, 2023, p. 801.

[2] Publicat în „Monitorul Oficial” nr. 256 din 20 noiembrie 1924, p. 12738; erată în „Monitorul Oficial” nr. 260 din 26 noiembrie 1924, p. 12977.

[3] Faleristica este disciplina auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul decorațiilor (ordine, cruci, medalii și semne onorifice); Dorel Bahrin, *Sistemul decorațiilor militare – 2000. Sistemul național de decorații*, Editura Economică, București, 2005, pp. 11-12.

[4] Heraldica este disciplina auxiliară a istoriei care studiază stemele, blazoanele etc.; Florin Marcu, *Marele dicționar de neologisme*, Editura Saeculum I.O., București, 2000, p. 422.

[5] Sigilografia este disciplina auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul sigiliilor și matricelor sigilare. Franceză la origine, această disciplină nu a întârziat să se extindă în toată Europa, pretutindeni unde, încă din Evul Mediu, se impunea obiceiul de a valida documentele cu sigiliu; Jean-Luc Chassel, *Les sceaux dans*

l'Histoire, l'Histoire dans les sceaux, în *Les sceaux, sources de l'histoire médiévale en Champagne. Actes des tables rondes de la Société française d'héraldique et de sigilographie* (Troyes, 2003-Reims, 2004) sous la direction de Jean-Luc Chassel, Paris, Société française d'héraldique et de sigilographie, 2007, p. 9.

[6] Decret regal nr. 3.505 din 11 octombrie 1906; aflat, sub formă de copie, la Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinilor*, dosar nr. 642.

[7] Laurențiu-Ștefan Szemkovics, *Distincții acordate jandarmilor în perioada 1917-1919*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2018, pp. 5-9; idem, *Distincții conferite clerului român în 1918*, în „Analele Aradului”, anul IV, nr. 4, 2018, Supliment: *100 de ani de la Marea Unire*, Colecția „Astra Arădeană – 1863”, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, pp. 337-339; idem, *Decorație conferită episcopului Buzăului în 1919*, în „Analele Buzăului”, XI, Buzău, 2019, pp. 145-151; idem, *Decorații conferite clerului român (1916-1919) / Decorations awarded to the Romanian clergy (1916-1919)*, Edit. Moroșan, București, 2019, pp. 15-18; idem, *Decorații conferite personalului polițienesc în perioada 1917-1919 / Decorations awarded to the Police staff between 1917-1919*, Editura Ministerului

Afacerilor Interne, București, 2019, pp. 14-18; idem, *Distincții onorifice conferite grănicerilor români în perioada 1916-1917*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2019, pp. 16-18, 19, 24; idem, *Decorații primite de jandarmii români (1916-1920) / Decorations received by the Romanian gendarmes (1916-1920)*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2020, pp. 17-21; idem, *Decorații conferite clerului român în 1920, în Primul Război Mondial și Marea Unire a românilor. 100 de ani de la semnarea Tratatului de Pace de la Trianon (1920-2020)*, coordonator: Eugen Petrescu, Editura Universitaria, Craiova, 2020, pp. 672-674, 678; idem, *Distincții onorifice conferite agenților de siguranță și polițiștilor români în 1920, în Primul Război Mondial și Marea Unire a românilor. 100 de ani de la semnarea Tratatului de Pace de la Trianon (1920-2020)*, coordonator: Eugen Petrescu, Editura Universitaria, Craiova, 2020, pp. 662-665; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit unui maior din Corpul de Jandarmi (1920)*, în „Jandarmeria Română”, numărul 56, septembrie 2021, p. 73; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1921 prefectului județului Sălaj*, în „Caiete Silvane”. Revistă de cultură sub egida Uniunii Scriitorilor din România, nr. 206, martie 2022, p. 36; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit prefectului județului Mușcel (1887)*, în „Suflet Mușcelean”, anul III, nr. 5, martie MMXXII, p. 10; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit comandantului Corpului I Armată, la Craiova (1923)*, în „Oltenia. Studii. Documente. Culegeri”, Seria a IV-a, nr. 9, 2021, Editura SITECH, Craiova, 2021, pp. 212-215; idem, *Arădeni decorați cu ocazia Încoronării Suveranilor României (1922)*, în „Administrație românească arădeană. Studii și comunicări din Banat-Crișana”, coordonatori: Doru Sinaci, Sorin Bulboacă, vol. XVII, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2022, pp. 147-172; idem, *Decorație conferită vicepreședintelui Societății Invalizilor de Război din Turnu-Severin (1923)*, în „Cronica de Severin”, anul XI, nr. 371, 21 iunie 2022, p. 4; idem, *Decorații conferite în 1922 unor funcționari și unor lucrători de la Monitorul Oficial și Imprimeria Statului*, în *Monitorul Oficial*, 190 de ani de la apariție, București, Monitorul Oficial R.A., 2022, pp. 27-39; idem, *Decorații decernate preoților români în 1920*, în „Misiunea”. Revista Centrului de Cercetare a Conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu”, anul VII, nr. 1 (7), 2020, pp. 12-17; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1912 lui Ion Mitileneu*, în „Independența Română - Independența prin cultură”, anul VII, nr. 81, mai-iunie 2023, p. 47; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1927 comandantului Companiei de Jandarmi din județul Constanța*, în „Jandarmeria Română”, nr. 63, iunie 2023, pp. 74-75; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat lui Nicolae Titulescu în 1913*, în „Perspective”, anul IV, nr. 1 (7)/2023, Editura Fundația Europeană Titulescu, pp. 47-49; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1893 lui Anghel Saligny*, în „Independența Română - Independența prin cultură”, nr. 84, noiembrie-decembrie 2023, p. 47; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1893 unor prelați români*, în „Muzeul Presei Românești”, anul III, nr. 12, decembrie 2023, pp. 15-18; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1922 unui preot din Baia de Aramă*, în „Cronica de Severin”, anul XIII, nr. 442, 30 ianuarie 2024, p. 4; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1912 unor polițiști și unui jandarm*, în „Monitor cultural-educativ”, nr. 2/2023,

Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2023, pp. 6-19; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1922 președintelui Consiliului Județean din Vlașca, prefectului județului Vlașca și unui avocat din Giurgiu*, în „Sud”. Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu”, anul XXVIII, nr. 1-2 (274-275), ianuarie-februarie 2024, p. 27; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1931 unui căpitan din Arad*, în „Universul Cărții Gutenberg”, anul XVI, nr. 58, martie 2024, pp. 10-11; idem, *Ordinul „Steaua României” decernat în 1895 unui inspector școlar din Brăila*, în „Analele Brăilei”, Serie Nouă, anul XXIII, nr. 23, Brăila, 2023, pp. 63-78; idem, *Două decorații românești conferite lui Remus Boteanu (1889, 1894)*, în vol. *Forumul național cultural „Brâncoveniana”. Ediția a VI-a. Potlogi. Palatul Brâncovenesc*, 2024, coordonatori: Valentina Vasile, George D. Piteș, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2024, pp. 15-26; idem, *Romanian decorations awarded in 1913 to some Greek dignitaries*, „Society and Politics”, volume 17, Issue no. 2 (34), November 2023, pp. 26-27, 29-36; idem, *Decorații conferite lui Mihail Rasti în perioada 1876-1894*, în „Monitor cultural-educativ”, nr. 2/2024, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2024, pp. 133-135; idem, *Decorație acordată prefectului Poliției Capitalei (1900)*, în „Poliția Capitalei”, anul XXXII, iulie-septembrie 2024, p. 40; idem, *Decorație conferită în 1878 lui Bogdan Petriceicu Hasdeu*, în „Buletinul Științific al Universității de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul”, Seria Științe Umaniste, 2 (20), 2024, pp. 63-69; idem, *Ordinul „Steaua României” decernat în 1878 lui Matei Eminovici*, în „Muzeul Presei Românești”, anul IV, nr. 16, decembrie 2024, pp. 17-19; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit prefectului Poliției Capitalei (1892)*, în „Poliția Capitalei”, anul XXXII, octombrie-decembrie 2024, p. 40; idem, *Ordinul „Steaua României” decernat generalului Eracle Arion (1880-1902)*, în „Muzeul Presei Românești”, anul V, nr. 17, martie 2025, pp. 31-33; idem, *Decorations conferred on Romanian gendarmes in 1925 / Decorații conferite jandarmilor români în anul 1925*, în volumul Conferinței Științifice Internaționale *Jandarmeria Română – tradiții și perspective*, ediția a XII-a, Editura Ministerului Afacerilor Interne, Bucharest, Romania, 2025, pp. 35-37; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1902 lui Vasile Lascăr*, în „Cronica Olteniei”, anul 1, nr. 1, 2025, pp. 40-41; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1924 unor oficiali și unor membri în Comitetul pentru Comemorarea Centenarului nașterii lui Avram Iancu*, în „Analele Aradului”, colecția „Astra Arădeană – 1863”, anul X, nr. 10, Asociația Națională Arădeană pentru cultura poporului român, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2024, pp. 67-75; idem, *Decorații conferite în 1925 polițiștilor și agenților de siguranță români*, în „Monitor cultural-educativ”, nr. 1/2025, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2025, pp. 45-50; idem, *Decorație conferită, în 1880, lui Radu Mihai*, în „Poliția Capitalei”, anul XXXIII, aprilie-iunie 2025, p. 40; idem, *Ordinul „Steaua României” decernat în 1900 lui Dimitrie Dobrescu*, în „Poliția Capitalei”, anul XXXIII, ianuarie-martie 2025, p. 40; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1926 lui Paul Gore*, în „Independența Română - Independența prin cultură”, nr. 94, iulie-august 2025, p. 47; idem, *Decorații conferite gorjenilor în perioada 1878-1905*, Editura Măiastra, Târgu Jiu, 2025, pp. 8-12.